

Model medezeggenschapsregeling Wmcz 2018

Een samenwerking tussen LOC Jeugd en Jeugdzorg Nederland

Gebaseerd op het model van LOC, ActiZ, GGZ Nederland en Zorgthuis.nl

Versie 8.0

Juli 2020

Voorwoord

Waarom medezeggenschap ertoe doet?

In- en externe belanghebbenden moeten invloed uit kunnen oefenen op de zorg, dienstverlening en de koers van de zorgorganisatie. Dat is één van de zeven principes van de Governancecode Zorg 2017 (hierna: de Code). Medezeggenschap van cliënten en hun verwanten vindt de Code van groot belang voor de koersbepaling van de zorgorganisatie, het bewaken van de maatschappelijke doelstelling van de organisatie en het delen van normen en waarden. Daarom moet een zorgorganisatie een actief en transparant beleid voeren voor de omgang met medezeggenschapsorganen. De raad van bestuur is verantwoordelijk voor de inrichting van de medezeggenschap van de zorgorganisatie. Daarbij geldt vanzelfsprekend het wettelijk kader van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018 (hierna: Wmcz 2018). Deze modelregeling is een bouwsteen voor het medezeggenschapsbeleid die de raad van bestuur in dialoog met de cliëntenraad of cliëntenraden kan gebruiken bij het formaliseren en het op maat maken van de samenwerkingsafspraken.

Hoe is dit model tot stand gekomen?

Het model medezeggenschapsregeling is tot stand gekomen in samenwerking LOC Jeugd en Jeugdzorg Nederland. Daarvoor is gebruik gemaakt van het voorlopige model van LOC Waardevolle zorg, ActiZ, GGZ Nederland en ZorgthuisNL. Hierbij is het uitgangspunt de Wmcz 2018 geweest. Als cliëntenraden en zorgorganisaties meer willen afspreken in het kader van extra rechten, bevoegdheden en verplichtingen staat ze dat vrij. Dat is echter niet het uitgangspunt van deze regeling. De verschillende bepalingen uit deze modelregeling zijn waar nodig, voorzien van een korte toelichting.

In het model medezeggenschapsregeling Wmcz 2018 staan suggesties die de cliëntenraad en de zorgorganisatie kunnen gebruiken bij het opstellen van de eigen medezeggenschapsregeling. U kunt de teksten gebruiken of aanpassen zodat deze past bij de medezeggenschap in uw zorgorganisatie en bij uw cliëntenraad.

Indien u vragen hebt over de medezeggenschapsregeling, kunt u contact opnemen met uw brancheorganisatie of cliëntenorganisatie.

Waarom een medezeggenschapsregeling voor de cliëntenraad en zorgorganisatie?

De Wmcz 2018 regelt de medezeggenschap van mensen die zorg krijgen van een zorgorganisatie. Deze wet geeft cliëntenraden en organisaties rechten en plichten. Allereerst moet er een medezeggenschapsregeling zijn voor de cliëntenraden en (indien aanwezig) centrale cliëntenraden.

In de medezeggenschapsregeling voor de cliëntenraad staat:

- hoeveel leden de cliëntenraad heeft;
- hoe de leden benoemd worden;
- hoe de leden ontslagen kunnen worden;
- wie er lid kunnen worden;
- hoe lang iemand lid kan zijn;
- verdeling van bevoegdheden tussen cliëntenraden en centrale cliëntenraad;
- hoe de organisatie de cliëntenraad op een begrijpelijke wijze informeert;
- hoe de organisatie de cliëntenraad betreft bij een aantal voorgenomen besluiten;
- hoe de organisatie de medezeggenschapsregeling onder de aandacht van cliënten en hun vertegenwoordigers brengt.

Het is de zorgorganisatie die de medezeggenschapsregeling vaststelt. Dit kan pas nadat de cliëntenraad of cliëntenraden hiermee hebben ingestemd. De zorgorganisatie neemt het initiatief voor de medezeggenschapsregeling en legt die ter instemming voor aan de cliëntenraad. Organisaties kunnen ook samen met de cliëntenraad of cliëntenraden de regeling opstellen. De medezeggenschapsregeling wordt ondertekend door zowel de instelling als cliëntenraad (of cliëntenraden). Hiermee onderstrepen we de samenwerking.

Wanneer de organisatie de medezeggenschapsregeling heeft vastgesteld, is het noodzakelijk dat de cliëntenraad en instelling de medezeggenschapsregeling kennen en toepassen. Daarnaast is het belangrijk om periodiek, bijvoorbeeld iedere twee jaar, de regeling te evalueren. Het kan namelijk zijn dat de praktijk van medezeggenschap veranderd is of om andere afspraken vraagt. Dan moet de medezeggenschapsregeling aangepast worden.

Belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de Wmcz

De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de Wmcz zijn:

- het invoeren van een centrale cliëntenraad, naast de lokale cliëntenraad;
- de uitbreiding van de onderwerpen waarover in de medezeggenschapsregeling advies of instemming moet worden gevraagd;
- het vervangen van het verzwaard adviesrecht door een instemmingsrecht met een zwaarder toetsingscriterium;
- de verplichting van de organisatie de cliëntenraad het gebruik toe te staan van de noodzakelijke voorzieningen en financiële middelen ter beschikking te stellen die de cliëntenraad nodig heeft om zijn taak te kunnen uitvoeren;
- het regelen van toezicht door de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd;
- het toekennen van het recht van enquête aan cliëntenraden;
- het verplichten tot openbaarmaking van vacatures voor de cliëntenraad;
- het regelen van de verplichting voor de instelling om de cliëntenraad desgevraagd hulp te verlenen bij het inventariseren van de wensen van zijn achterban;
- het aanscherpen van de voorwaarde tot tijdig vragen van advies of instemming;
- de mogelijkheid om onder strikte voorwaarden een cliëntenraad te ontbinden die structureel tekortschiet in de behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de cliënten, en
- het vervallen van de verplichting van de organisatie tot het opstellen van een schriftelijk verslag over de wetstoepassing.

Medezeggenschapsregeling instelling- cliëntenraden

Deze medezeggenschapsregeling is van toepassing op de volgende instelling [instelling] en [cliëntenraad of cliëntenraden].

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze medezeggenschapsregeling staan de volgende begrippen:

- a. *instelling*:
 - is de rechtspersoon die bedrijfsmatig zorg verleent of
 - een organisatorisch verband van natuurlijke personen die bedrijfsmatig zorg verlenen of doen verlenen;
- b. *raad van bestuur*: het bestuur van de rechtspersoon die de instelling in stand houdt;
- c. *cliënt*: een jeugdige of ouder ten behoeve van wie de instelling werkzaam is;
- d. *vertegenwoordiger*: een (wettelijk) vertegenwoordiger, een mantelzorger of een familielid;
- e. *cliëntenraad*: een door de instelling ingesteld orgaan dat de gemeenschappelijke belangen van cliënten behartigt en functioneert op basis van de Wmcz 2018;
- f. *centrale cliëntenraad*: een door de instelling ingesteld orgaan dat de gemeenschappelijke belangen van cliënten behartigt in aangelegenheden die de locaties van de instelling overstijgen en functioneert op basis van de Wmcz 2018;
- g. *jeugd- en gezinsprofessional*: jeugdhulpverlener, jeugdbeschermer of jeugdreclasseerder
- h. *coach/ondersteuner/ambtelijk secretaris*: de persoon die de cliëntenraad organisatorisch, secretarieel en inhoudelijk ondersteunt, adviseert en coacht;
- i. *LCvV*: de Landelijke Commissie van Vertrouwenslieden is de commissie die is ingesteld door branche- en cliëntenorganisaties in de zorg en optreedt als commissie van vertrouwenslieden zoals bedoeld in artikel 14 van de Wmcz 2018;

j. wet: de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018.

Toelichting

De begrippen genoemd bij a, b, d, e, f en h worden hieronder toegelicht.

a. instelling

Een ander woord voor zorgorganisatie. In de medezeggenschapsregeling wordt voor het begrip instelling gekozen, omdat de Wmcz 2018 dit begrip hanteert.

Wanneer de instelling meer locaties of onderdelen heeft, kan er per locatie, regio, klantgroep of zorglijn een cliëntenraad zijn of worden ingesteld. De Wmcz 2018 zegt dat een instelling die cliënten heeft die langdurig in de instelling kunnen wonen of een instelling die ambulante zorg verleent op iedere locatie een cliëntenraad moet instellen. Tenzij (een representatieve groep) cliënten of vertegenwoordigers aangeven hier geen behoefte aan te hebben of wanneer een cliëntenraad voor een of meer locaties niet passend is. Het begrip van instelling is overgenomen van de definitie in de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg. Een instelling is een rechtspersoon (stichting, bv, enz.) of een verband van personen dat zorg verleent.

b. raad van bestuur

Dit is de gesprekspartner van de cliëntenraad. Het bestuur neemt uiteindelijk de besluiten, waarvoor hij advies of instemming van cliëntenraad nodig heeft. De raad van bestuur kan vertegenwoordigd worden door één of meerdere personen. De instelling besluit hoe dat in de praktijk vorm krijgt. Bij meerdere (lokale) cliëntenraden is het locatiemanagement de aangewezen gesprekspartner van de cliëntenraad, namens de raad van bestuur.

d. vertegenwoordiger

De Wmcz 2018 kent een ruim begrip van vertegenwoordiger. De Wmcz 2018 schaaft zowel curator, mentor, schriftelijk gemachtigde of WGBO-vertegenwoordiger als ook naasten die nauw bij de zorg betrokken zijn als mantelzorger en/of een familielid van de cliënt onder dit begrip.

e. cliëntenraad

Cliëntenraden die nu zijn ingesteld op basis van paragraaf 4.2.b. Jeugdwet worden na 1 juli 2020 aangemerkt als cliëntenraden, ingesteld op basis van de Wmcz 2018. Dit is een overgangsbepaling en staat in artikel 25 lid 3 Wmcz 2018.

f. centrale cliëntenraad

(Wanneer de instelling één cliëntenraad heeft, kan dit begrip weggelaten worden). Bij een instelling met meerdere cliëntenraden wordt vaak een centrale cliëntenraad ingesteld. Naast deze modelregeling, bestaat ook een modelregeling voor de centrale cliëntenraad. Hierin worden samenstelling, werkwijze en verdeling van rechten en bevoegdheden tussen de lokale cliëntenraden en de centrale cliëntenraad nader uitgewerkt.

h. LCvV

Brancheorganisaties, waaronder ActiZ en GGZ Nederland, en cliëntenorganisaties, waaronder LOC Waardevolle zorg, hebben gezamenlijk een Landelijke Commissie van Vertrouwenslieden (LCvV) ingesteld. Voordelen van een landelijke commissie zijn dat deze deskundig is, regelmatig uitspraken doet en dat cliëntenraden en instellingen gebruik kunnen maken van de eerdere uitspraken (jurisprudentie) van de LCvV.

Artikel 2 Doelstelling van de cliëntenraad

De cliëntenraad behartigt, binnen het kader van de doelstellingen van de instelling, de gemeenschappelijke belangen van de betrokken cliënten.

Toelichting

De cliëntenraad vertegenwoordigt cliënten en behartigt enkel hun belangen en is daarmee het orgaan van en voor de cliënten. Een cliëntenraad wordt door de instelling (lees: de raad van bestuur) ingesteld. Hij is een gesprekspartner voor de raad van bestuur, om formele medezeggenschap vorm te geven. De doelstellingen van de instelling bieden kaders voor het werk van de cliëntenraad. Een voorbeeld: de cliëntenraad kan geen adviezen over huisvesting van cliënten geven, als de instelling alleen ambulante hulp verleent. Dat past namelijk niet binnen de doelstelling van de instelling.

Artikel 3 Taakopvatting cliëntenraad

1. De cliëntenraad is representatief voor de cliënten van de instelling.
2. Hiertoe:
 1. stimuleert de cliëntenraad de participatie en zeggenschap van cliënten opdat cliënten zoveel mogelijk betrokken worden bij de gang van zaken in de eigen woon- en leefomgeving en zorg- en dienstverlening;
 2. inventariseert de cliëntenraad regelmatig de wensen en meningen van de cliënten en vertegenwoordigers;
 3. informeert de cliëntenraad regelmatig cliënten en vertegenwoordigers over zijn werkzaamheden en resultaten.
3. Op verzoek van de cliëntenraad faciliteert de instelling de cliëntenraad bij de voorbereiding en uitvoering van deze taken.
4. Hoe de werkwijze van de cliëntenraad is, wordt in het huishoudelijk reglement van de cliëntenraad vastgelegd.

Toelichting

In dit artikel is een aantal taken van de cliëntenraad opgenomen. Van een cliëntenraad wordt gevraagd dat hij representatief is voor de mensen die zorg krijgen van de instelling. Daarnaast moet een cliëntenraad weten wat er speelt bij cliënten. Dat neemt de cliëntenraad mee in zijn werk. En de cliëntenraad is verplicht om de resultaten van zijn werk te communiceren richting 'cliënten en vertegenwoordigers' (hierna: de achterban). In de laatste plaats heeft de cliëntenraad een belangrijke rol: het versterken van de participatie en zeggenschap van de achterban. Zodat de achterban zoveel mogelijk invloed heeft op zijn eigen leven, en de daarbij behorende zorg en ondersteuning.

Artikel 4 Samenstelling van de cliëntenraad

1. De cliëntenraad bestaat uit minimaal drie leden. De cliëntenraad bestaat uit maximaal [aantal] leden.
2. Lid van de cliëntenraad kunnen worden:
 - cliënten;
 - ex-clieuten;

- naasten en
- personen met:
 - a. een specifieke deskundigheid;
 - b. aantoonbare affiniteit met de doelgroep;
 - c. en die binding hebben of willen aangaan met de doelgroep van de instelling.

Toelichting

De Wmcz 2018 (artikel 3 lid 2) zegt dat de instelling schriftelijk moet vastleggen in een medezeggenschapsregeling:

- *het aantal leden;*
- *de wijze van benoeming;*
- *wie er lid kunnen worden;*
- *de zittingsduur van de leden;*
- *het ontslag van de leden.*

Als er al een cliëntenraad is, moet de instelling over bovenstaande overleg voeren. De cliëntenraad heeft vervolgens instemmingsrecht op deze regeling (artikel 8 lid 1 sub a). Als er nog geen cliëntenraad is, moet de instelling overleggen met een groep die representatief is voor de cliënten of hun vertegenwoordigers of met een cliëntenorganisatie. Deze moet vervolgens ook instemmen met de regeling (artikel 8 lid 8).

Lid 1

De Wmcz 2018 schrijft niet voor uit hoeveel leden een cliëntenraad moet bestaan. Er wordt een minimum van drie leden voorgeschreven in dit model, zodat de representativiteit gewaarborgd blijft.

Lid 2

In de Wmcz 2018 staat niet wie er lid kunnen worden van een cliëntenraad. In de praktijk verschilt het per sector. In de geestelijke gezondheidszorg, maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en verslavingszorg zijn het meestal cliënten en ex-clieënten. In de verpleging, verzorging en thuiszorg zijn het vaak cliënten, vertegenwoordigers en familieleden. In de jeugdzorg zijn het vooral ouders die met hun kinderen zorg krijgen. Eventueel aangevuld met een

jongerenraad of kinderaadviesraad die niet de status van cliëntenraad heeft. Soms is er sprake van een gecombineerde samenstelling van jongeren en ouders.

Artikel 5 Tegenstrijdig belang

De leden van de cliëntenraad mogen geen tegenstrijdig belang hebben.

Toelichting

Dit artikel geeft aan dat een lid van de cliëntenraad geen ander belang mag hebben dat strijdig kan zijn met het belang dat hij heeft te dienen als lid van de cliëntenraad. Dat kan bijvoorbeeld spelen bij medewerkers, bij oud-bestuurders en bij vrijwilligers of naasten die een zakelijke relatie hebben met de instelling (bijvoorbeeld als leverancier van producten of diensten).

Artikel 6 Werving en benoeming cliëntenraad

1. De instelling stelt de cliëntenraad in de gelegenheid een vacature onder de aandacht van cliënten en hun vertegenwoordigers te brengen. Indien de cliëntenraad dat vraagt, helpt de instelling de cliëntenraad hierbij.
2. De leden van de cliëntenraad worden benoemd voor een periode van 4 jaar. De leden kunnen eenmaal worden herbenoemd.
3. De leden die al eenmaal zijn herbenoemd, zijn na 3 jaar na beëindiging van hun termijn opnieuw verkiesbaar als lid van de cliëntenraad.

Optie a

De cliëntenraad voert een gesprek met kandidaten voor een zetel in de cliëntenraad en draagt op basis daarvan kandidaten voor benoeming voor aan de raad van bestuur. De raad van bestuur volgt de voordracht van de cliëntenraad, tenzij dit in redelijkheid niet van de raad van bestuur verwacht kan worden.

Optie b

De cliëntenraad voert een gesprek met kandidaten voor een zetel in de cliëntenraad en benoemt vervolgens geschikte kandidaten.

5. Optioneel

Voorafgaand aan de benoeming doorlopen kandidaten een proeftijd van **[aantal]** maanden.

Toelichting

Lid 1

Dit is een wettelijke bepaling (artikel 3 lid 8 Wmcz 2018). Wanneer de cliëntenraad dit wil, helpt de instelling bij de werving.

Lid 2

De instelling en de cliëntenraad bepalen in overleg de zittingstermijn van leden. Daarnaast kunnen leden herbenoemd worden. Hier is geen maximum voor bepaald. Tegelijk is in artikel 6.2.3 van de Governancecode Zorg 2017 opgenomen dat toezichthouders twee keer een periode van vier jaar benoemd kunnen worden. Dit kan ook voor cliëntenraadsleden worden overgenomen.

Lid 3

Na afloop van de maximale zittingstermijn, kunnen ex-leden zich niet terstond opnieuw kandideren voor de cliëntenraad. Voor de termijn van 3 jaar is in deze medezeggenschapsregeling aangesloten bij artikel 4.1.3 van de Governancecode Zorg 2017.

Lid 4

Hier krijgen de instelling en de cliëntenraad een keuze voorgelegd. Bij sommige instellingen is het gebruikelijk dat de raad van bestuur de leden van de cliëntenraad benoemt na een voordracht vanuit de cliëntenraden. Bij andere instellingen benoemt de cliëntenraad zelf leden, na gesprekken met kandidaten. In het model wordt geen voorkeur uitgesproken.

Lid 5

Deze tekst is optioneel. De medezeggenschapsregeling kan voorzien in een proeftijd voor kandidaat-leden. Gedurende deze proeftijd krijgen de kandidaat-leden toegang tot de vergaderingen en de vergaderstukken, maar zij hebben geen stemrecht en beslissen dus niet mee. Het vastleggen van deze proeftijd biedt zowel kandidaten als de cliëntenraad duidelijkheid over de vraag of de verwachtingen over het raadswerk respectievelijk de kandidaat zijn ingelost. Kandidaat-leden zijn geen lid van de cliëntenraad: de bepalingen over benoeming, schorsing en ontslag zoals die gelden voor leden van de cliëntenraad zijn niet van (overeenkomstige) toepassing.

Artikel 7 Benadeling

1. De instelling zorgt ervoor dat (ex-)leden van de cliëntenraad niet uit hoofde van hun lidmaatschap van de raad worden benadeeld in hun positie in de instelling.
Optie voor de ggz:
2. De instelling stelt leden van de cliëntenraad in de gelegenheid om aan de activiteiten van de cliëntenraad mee te doen.

Toelichting

Lid 1

Dit artikel legt vast dat zowel leden als oud-leden nooit benadeeld kunnen worden vanuit hun (voormalige) lidmaatschap van de cliëntenraad. En dat de instelling alle leden de gelegenheid moet geven om activiteiten van de cliëntenraad te bezoeken.

Lid 2

Optie: Het tweede lid is relevant voor cliëntenraden in de ggz en betekent dat leden vrijstelling kunnen krijgen van (therapeutische) afspraken en/of verplichtingen.

Artikel 8 Einde van het lidmaatschap

1. Het lidmaatschap van de cliëntenraad eindigt wanneer:
 - de zittingsperiode afloopt;
 - een lid ontslag neemt;
 - een lid overlijdt;
 - het lid zijn ontslag krijgt.

Artikel 9 Ontslag van een lid van de cliëntenraad

Optie a – volgend uit artikel 6 lid 4 van deze regeling

1. De raad van bestuur kan een lid van de cliëntenraad op voordracht van, dan wel in overleg met de cliëntenraad ontslaan. De voordracht geschiedt niet nadat een voornemen tot ontslag onder opgave van redenen schriftelijk wordt medegedeeld aan het desbetreffende lid.

2. Het betrokken lid heeft twee weken de tijd om zijn visie op het voorgenomen ontslag aan te geven. Na deze twee weken kan de raad van bestuur het definitieve besluit tot ontslag nemen.

Optie b – volgend uit artikel 6 lid 4 van deze regeling

1. De cliëntenraad kan een lid van de cliëntenraad ontslaan. Het ontslag geschiedt niet nadat een voornemen tot ontslag onder opgave van redenen schriftelijk wordt medegedeeld aan het desbetreffende lid.
2. Het betrokken lid heeft twee weken de tijd om zijn visie op het voorgenomen ontslag aan te geven. Na deze twee weken kan de cliëntenraad het definitieve besluit tot ontslag nemen. Bij de stemming in de cliëntenraad over een (voorgenomen) besluit tot ontslag, heeft het betrokken lid geen stemrecht. Bij stemming in de cliëntenraad dient tweederde van de leden aanwezig te zijn en is een gewone meerderheid voor ontslag vereist.
3. Op grond van één van de volgende redenen kan een lid van de cliëntenraad worden ontslagen:
 - als een lid zijn verplichtingen bij herhaling niet nakomt;
 - als een lid het functioneren van de raad belemmert;
 - als een lid schade toebrengt aan de raad;
 - als een lid de opgelegde geheimhouding, zoals genoemd in artikel 11 lid 5 en 6, schendt

Toelichting

Lid 1

Hier wordt de instelling en de cliëntenraad wederom een keuze voorgelegd om de wijze van ontslag vast te leggen. Deze keuze is wel gekoppeld aan de wijze van benoeming. Indien de cliëntenraad zelf zijn leden benoemt, zal deze ook zelf overgaan tot ontslag van leden. Bij benoeming door de bestuurder zal deze ook over het ontslag gaan, indien er sprake is van een voordracht door de cliëntenraad.

Lid 2

Bij ontslag van een lid – of de voordracht daarvoor – dient een tweederde meerderheid van de leden aanwezig te zijn. Dit biedt leden zekerheid in hun positie als raadslid en zorgt voor een zorgvuldige procedure en besluitvorming.

Lid 3

Daarom is tevens in de modelregeling vastgelegd op welke gronden een raadslid ontslagen kan worden.

Artikel 10 Faciliteiten en budget cliëntenraad

1. De instelling stelt de volgende voorzieningen ter beschikking aan de cliëntenraad, indien de cliëntenraad deze nodig acht:
 - vergaderruimte;
 - kopieerfaciliteiten en printkosten;
 - koffie, thee en maaltijden tijdens werkzaamheden;
 - kantoorruimte en -meubilair;
 - computer;
 - internetverbinding;
 - digitale archivering;
 - e-mailadres;
 - telefoonkosten, en
 - frankeerkosten.
2. De cliëntenraad maakt met de instelling afspraken over de inzet van medewerkers bij de werving van leden voor de cliëntenraad.
3. De cliëntenraad kan gebruikmaken van de degenen die betrokken zijn bij de (externe) communicatie van de instelling voor:
 - de werving van leden;
 - het raadplegen van cliënten en hun vertegenwoordigers, en
 - het afleggen van verantwoording over de activiteiten en resultaten van de cliëntenraad aan cliënten en hun vertegenwoordigers.
4. De instelling stelt de cliëntenraad jaarlijks een budget ter beschikking dat voldoende is om de kosten te dekken van de activiteiten van de cliëntenraad.
5. De instelling stelt het budget van de cliëntenraad vast op grond van een begroting.

6. De cliëntenraad overschrijdt het budget niet, tenzij zich onvoorziene omstandigheden voordoen en de cliëntenraad meer kosten moet maken.
7. De cliëntenraad informeert de instelling van tevoren over een overschrijding met een vermelding van de redenen hiervan en vraagt de instelling om toestemming voor de overschrijding.
8. De instelling hoeft de kosten waardoor het budget wordt overschreden niet te vergoeden wanneer zij daarover niet van tevoren is ingelicht.
9. Wanneer de overschrijding in de toekomst noodzakelijk en structureel is, wordt het budget op basis van een nieuwe begroting aangepast.
10. Wanneer de cliëntenraad een uitgave wil doen die niet is opgenomen in de begroting vraagt hij daarvoor van tevoren toestemming van de instelling. Daarbij geeft hij de redenen aan.
11. De kostenposten die onder het budget van de cliëntenraad vallen zijn:

Basiskosten

- a. Communicatie achterban, informatievoorziening en public relations;
- b. Reis- en verblijfskosten;

De leden van de cliëntenraad krijgen de reiskosten vergoed op basis van openbaar vervoer tweede klas of € ...,.. per kilometer

- c. Kantoorkosten, en
- d. Representatiekosten.

e. Optie a

Leden van de cliëntenraad krijgen voor iedere activiteit in het kader van de belangenbehartiging een bedrag van € ..,--.

Optie b

Leden van de cliëntenraad krijgen een vrijwilligersvergoeding van € ..,-- **per maand**.

Specifieke kosten

- a. Onafhankelijke ondersteuning;
- b. Scholing en deskundigheidsbevordering;
- c. Inwinnen extern advies;
- d. Begeleiding bij geschillen, en
- e. Lidmaatschap landelijke cliëntenorganisatie.

Optie a

13. De cliëntenraad beheert het budget zelf. Daartoe houdt hij een boekhouding bij en legt ieder jaar in het eerste kwartaal volgend op het jaar waarover verslag wordt uitgebracht verantwoording af over de uitgaven die uit het budget zijn gedaan.

14. Wanneer de cliëntenraad deze verplichting onvoldoende naleeft, kan de instelling besluiten dat zij het beheer over het budget overneemt.

Optie b

13. De instelling beheert het budget van de cliëntenraad. Daarbij geeft zij de cliëntenraad elke kwartaal inzage in de uitgaven die uit het budget zijn gedaan.

14. Na afloop van het jaar geeft de instelling de cliëntenraad een overzicht van de besteding van het budget.

15. De cliëntenraad kan het budget voor de basiskosten vrij besteden binnen de kaders van de doelstelling van de raden.

16. Over grote verschuivingen tussen begrotingsposten overlegt de cliëntenraad met de instelling en maken zij aangepaste afspraken.

17. Wanneer het budget aan het eind van het jaar niet volledig is besteed, gaat het resterende bedrag terug naar de instelling. Bij de besprekingen over het budget voor het volgende jaar kunnen afspraken gemaakt worden over het meenemen van het niet uitgegeven bedrag naar het volgende jaar.

Toelichting

Lid 1

Hier staan voorzieningen die de cliëntenraad voor de vervulling van zijn werkzaamheden redelijkerwijs nodig heeft. Deze lijst is niet limitatief en kan dus aangepast worden.

Lid 2 en 3

Een instelling faciliteert de cliëntenraad in zijn werkzaamheden. Soms is daar de inzet van medewerkers voor nodig. Deze inzet is beschreven in lid 3 waar het de (externe) communicatie betreft.

Lid 4 t/m 10

Deze teksten zien toe op het verstrekken van een budget aan de cliëntenraad en aan welke voorwaarden de cliëntenraad is gebonden voor wat betreft overschrijdingen van het budget.

Lid 11

Cliëntenraden maken zeer diverse kosten. Deze zijn omschreven in lid 11, zodat hier duidelijkheid over bestaat. De lijst is niet limitatief en kan aangepast worden.

Lid 13 en 14

Hier wordt een keuze voorgelegd. Het kan zijn dat de cliëntenraad zijn eigen budget beheert. Ook komt het vaak voor dat de instelling het budget beheert. Een keuze is noodzakelijk, om vast te leggen wie verantwoordelijk is voor het beheer en verantwoording dient af te leggen over de besteding.

Artikel 11 Informatie en geheimhouding

1. De instelling verstrekt de cliëntenraad alle informatie die de cliëntenraad redelijkerwijze nodig heeft om zijn werk te kunnen doen.
2. De instelling verstrekt de informatie aan de cliëntenraad op de volgende wijze:
 - a. Schriftelijk (op papier of per post, indien gewenst);
 - b. Digitaal (per e-mail of toegankelijke documentatie);
 - c. **[Verder aanvullen. Zie toelichting]**.
3. De informatie moet voor de cliëntenraad begrijpelijk zijn. Hieronder wordt verstaan:
 - a. **[Verder aanvullen. Zie toelichting]**
4. De instelling verstrekt de cliëntenraad ten minste eenmaal per jaar mondeling of schriftelijk algemene gegevens omtrent het beleid dat in het verstreken tijdvak is gevoerd en in het komende jaar zal worden gevoerd.
5. De leden van de cliëntenraad zijn verplicht tot geheimhouding van alle zaken die zij in hun hoedanigheid vernemen ten aanzien waarvan de instelling dan wel de cliëntenraad hun geheimhouding heeft opgelegd of waarvan zij het vertrouwelijke karakter kunnen begrijpen.
6. De plicht tot geheimhouding vervalt niet door beëindiging van het lidmaatschap van de cliëntenraad, noch door beëindiging van de band van de cliënt met de instelling.

Toelichting

Lid 1

De Wmcz 2018 zegt dat de cliëntenraad alle informatie moet krijgen die hij redelijkerwijze nodig heeft om zijn werk te kunnen doen (artikel 6 lid 1 Wmcz 2018).

Lid 2

De instelling en cliëntenraad moeten gezamenlijk vaststellen hoe de informatie wordt verstrekt. Het kan bijvoorbeeld zo zijn dat de cliëntenraad alle informatie zowel schriftelijk als digitaal wil ontvangen. Of juist auditief (in een setting waar mensen niet kunnen lezen, door welke reden dan ook).

Lid 3

Ook staat er in de wet dat in de medezeggenschapsregeling geregeld moet worden hoe de cliëntenraad op een voor hem begrijpelijke wijze geïnformeerd wordt (artikel 3 lid 7 Wmcz 2018). De invulling van het begrip ‘begrijpelijk’ is subjectief en kan per cliëntenraad verschillen. Daarom schrijft het model niet voor wat begrijpelijke informatie is. De instelling en de cliëntenraad dienen zelf met elkaar vast te stellen wat wordt verstaan onder ‘begrijpelijke informatie’. Instelling en cliëntenraad kunnen afspreken dat informatie in een andere taal (Fries) wordt verstrekt als dat nodig is voor het werk van de cliëntenraad. Het is belangrijk dat cliëntenraden zelf aangeven wat zij onder begrijpelijk verstaan. Voorbeelden zijn: duidelijk, eenvoudig Nederlands (B-1 niveau), indien gewenst met mondelinge toelichting, plannen hebben een samenvatting, informatie dient toegankelijk geformuleerd met aandacht voor het cliëntenperspectief of men gebruikt cartoons voor de toegankelijkheid.

Artikel 12 Voorbereiding van een besluit

1. De instelling betreft de cliëntenraad bij de voorbereiding van een besluit met betrekking tot:
 - a. een wijziging van de doelstelling of grondslag van de instelling;
 - b. een fusie of duurzame samenwerking waarbij de instelling betrokken is;
 - c. een overdracht van de zeggenschap over de zorg of een onderdeel daarvan;
 - d. een ingrijpende verbouwing, nieuwbouw of verhuizing van een instelling;
 - e. de selectie en benoeming van personen die direct leidinggeven aan jeugd- en gezinsprofessionals in onderdelen van de instelling waar cliënten langdurig kunnen wonen.

2. De instelling informeert de cliëntenraad in een vroegtijdig stadium over de voorgenomen besluiten genoemd in lid 1.
3. De instelling en de cliëntenraad maken, voorafgaand aan de voorbereiding van de besluiten zoals genoemd in lid 1, verdere afspraken over:
 - a. **[Verder aanvullen. Zie toelichting]**

Toelichting

De Wmcz 2018 zegt dat in de medezeggenschapsregeling moet staan hoe de instelling de cliëntenraad bij de voorbereiding van een aantal besluiten betreft (artikel 3 lid 3).

Lid 1

Wanneer er een centrale cliëntenraad is, gaat het om de betrokkenheid van die raad bij de overdracht van de gehele zeggenschap en wanneer het om de overdracht van een onderdeel gaat, kan het gaan om de betrokkenheid van één of meer cliëntenraden of de centrale cliëntenraad afhankelijk van de verdeling van bevoegdheden.

De Wmcz 2018 zegt met betrekking tot ingrijpende verbouwing, nieuwbouw of verhuizing en de aanstelling van direct leidinggevenden van jeugd- en gezinsprofessionals dat dit enkel gaat om de betrokkenheid van cliëntenraden die actief zijn in instellingen waar mensen langdurig kunnen verblijven. Op basis van de Wmcz 1996 hebben de andere cliëntenraden adviesrecht over ingrijpende verbouwingen en verhuizingen. Alleen met hun instemming kunnen zij dit adviesrecht overdragen.

Lid 3

Naast de genoemde onderwerpen, moeten de instelling en de cliëntenraad ook afspraken maken over het proces voor de voorbereiding van het besluit en wat allemaal onder dit proces valt voor beide partijen. Het kan bijvoorbeeld gaan over: het advies- en informatietraject, geheimhouding, tijdspad, de wijze van communiceren (in- en extern), het (informeel) overleg, overleg met de overnemende partij (indien van toepassing) of het inhuren van deskundigen.

Artikel 13 Verdeling van bevoegdheden cliëntenraad

Optie in het geval van een centrale cliëntenraad

De instelling en de cliëntenraad werken de verdeling van taken en bevoegdheden van de cliëntenraad en de centrale cliëntenraad uit in de medezeggenschapsregeling voor de centrale cliëntenraad.

Toelichting

Heeft een instelling meerdere locaties, dan functioneren binnen een instelling meerdere cliëntenraden naast elkaar. Voor een werkbare en werkzame medezeggenschap wordt vaak voor een centrale cliëntenraad gekozen. Lokale raden dragen dan taken en bevoegdheden over aan de centrale cliëntenraad. De Wmcz 2018 geeft hierbij een belangrijke waarborg voor lokale raden: een cliëntenraad die voor een locatie is ingesteld, heeft in ieder geval de taken en bevoegdheden die specifiek betrekking hebben op de locatie waarvoor de cliëntenraad is ingesteld. Welke bevoegdheden de centrale cliëntenraad heeft, staat in de medezeggenschapsregeling van de centrale cliëntenraad. De model-medezeggenschapsregeling voor de centrale cliëntenraad biedt hiervoor een uitwerking.

Artikel 14 Advies

1. De instelling stelt de cliëntenraad in de gelegenheid advies uit te brengen over elk door haar voorgenomen besluit inzake:
 - a. een wijziging van de doelstelling of de grondslag van de instelling;
 - b. een fusie of duurzame samenwerking waarbij de instelling is betrokken;
 - c. een overdracht van de zeggenschap over de zorg of een onderdeel daarvan;
 - d. een gehele of gedeeltelijke beëindiging dan wel een belangrijke uitbreiding van de zorgverlening;
 - e. een belangrijke wijziging in de organisatie van de zorgverlening;
 - f. een profielschets voor de benoeming van de leden van het toezichthoudend orgaan en de leden van de raad van bestuur van de instelling;
 - g. de vaststelling van de begroting en de jaarrekening van de instelling;
 - h. het algemene huisvestingsbeleid van een instelling die erop is ingericht cliënten langdurig te laten verblijven, alsmede een ingrijpende verbouwing, nieuwbouw of verhuizing van een instelling waarin deze cliënten verblijven, en
 - i. de selectie en benoeming van personen die leidinggeven aan degenen die zorg verlenen aan cliënten, indien het een instelling betreft die erop is ingericht cliënten langdurig te laten verblijven;

Aanvullend binnen de verpleging, verzorging, thuiszorg, jeugdzorg en gehandicaptenzorg:

- j. Benoeming van de Wzd-functionaris.

Aanvullend binnen de (jeugd-)geestelijke gezondheidszorg:

- k. Benoeming van de geneesheer-directeur;
 - l. Vaststelling van het beleidsplan verplichte zorg.
2. De adviesaanvraag is schriftelijk, begrijpelijk en bestaat minstens uit:
 - het voorgenomen besluit;
 - de gronden voor het besluit;
 - de beleidscontext;
 - de (verwachte) gevolgen van het besluit voor cliënten;
 - het beoogde tijdspad en reactietermijn.
 3. Wanneer de instelling meerdere cliëntenraden heeft, geldt het eerste lid slechts voor die cliëntenraad die volgens deze regeling en de regeling, als bedoeld in artikel 13, bevoegd is advies uit te brengen over het desbetreffende onderwerp.
 4. Het advies wordt op een zodanig tijdstip gevraagd opdat de cliëntenraad genoeg tijd heeft zich een goed oordeel ter zake te vormen en dat het advies van wezenlijke invloed kan zijn op het besluit.
 5. Het advies van de cliëntenraad wordt binnen **[termijn invullen]** schriftelijk en met redenen omkleed uitgebracht.
 6. De instelling kan afwijkend van het advies besluiten, als zij voor zover dat redelijkerwijze mogelijk is, ten minste eenmaal met de cliëntenraad overleg heeft gepleegd. De instelling doet van een besluit schriftelijk en voor zover het van het advies afwijkt met opgave van redenen, mededeling aan de cliëntenraad.

Toelichting

Wanneer er een centrale cliëntenraad is, kunnen adviesrechten, afhankelijk van de aard en de reikwijdte van het voorgenomen besluit en de gekozen verdeling in de medezeggenschapsregeling van de centrale cliëntenraad, worden uitgeoefend door de centrale cliëntenraad.

Lid 5

De cliëntenraad krijgt een termijn waarin zij een advies kunnen uitbrengen aan de raad van bestuur van de instelling. Dit betekent echter niet dat deze termijn altijd

gehanteerd wordt. Sommige adviesvragen vragen meer voorbereiding. En bij andere adviesaanvragen is een spoedige besluitvorming vereist. Bij dergelijke situaties kunnen de instelling en de cliëntenraad in gesprek gaan om de termijn aan te passen. Buiten dat is het vastleggen van een termijn wel noodzakelijk, zodat beide partijen weten wat zij van elkaar mogen verwachten.

Artikel 15 Instemming

1. De instelling heeft de instemming nodig van de cliëntenraad voor elk door haar voorgenomen besluit inzake:
 - a. de medezeggenschapsregeling, de klachtenregeling en andere voor cliënten geldende regelingen;
 - b. een profielschets voor het benoemen van een klachtenfunctionaris;
 - c. de procedure voor het opstellen en bespreken van hulpverleningsplannen/plannen van aanpak;
 - d. het algemene beleid ter zake van kwaliteit, veiligheid en hygiëne;
 - e. het algemene beleid ter zake van de toelating van cliënten tot de zorgverlening en beëindiging daarvan;
 - f. het algemene beleid ter zake van voedingsaangelegenheden, geestelijke verzorging, recreatiemogelijkheden of ontspanningsactiviteiten en maatschappelijke bijstand, indien het een instelling betreft waarin cliënten gedurende het etmaal kunnen verblijven;
 - g. een sociaal plan voor cliënten in geval van een ingrijpende verbouwing, nieuwbouw of verhuizing van een instelling die erop is ingericht cliënten langdurig te laten verblijven;
 - h. de inrichting van de voor de zorgverlening bestemde ruimtes bij ingrijpende verbouwing, nieuwbouw of verhuizing van een instelling die erop is ingericht cliënten langdurig te laten verblijven, en;
 - i. de selectie en benoeming van de coach/ondersteuner en/of ambtelijk secretaris, als benoemd in artikel 1 sub h.
2. Het verzoek om instemming is schriftelijk, begrijpelijk en bestaat ten minste uit:
 - het voorgenomen besluit;
 - de gronden voor het besluit;
 - de beleidscontext;
 - de (verwachte) gevolgen van het besluit voor cliënten;

- het beoogde tijdspad en reactietermijn.
3. Wanneer de instelling meerdere cliëntenraden heeft, geldt het eerste lid slechts voor die cliëntenraad die volgens deze regeling en de regeling, als bedoeld in artikel 13, bevoegd is in te stemmen met het desbetreffende onderwerp.
 4. De instemming wordt op een zodanig tijdstip gevraagd opdat de cliëntenraad genoeg tijd heeft zich een goed oordeel ter zake te vormen. Het te nemen besluit wordt schriftelijk voorgelegd aan de cliëntenraad.
 5. De cliëntenraad mag alleen instemming onthouden indien, en voor zover redelijkerwijs mogelijk is, ten minste eenmaal overleg is gepleegd met de instelling.
 6. De cliëntenraad deelt zijn beslissing schriftelijk en met redenen omkleed, in geval van onthouden van de instemming, mee aan de instelling.
 7. Na het ontvangen van de beslissing van de cliëntenraad geeft de instelling daar zo spoedig mogelijk een reactie op.
 8. De instelling kan in het geval van onthouden van de instemming van de cliëntenraad, de LCvV toestemming vragen om het besluit te nemen. De commissie geeft alleen toestemming van het besluit indien:
 - de beslissing van de cliëntenraad om geen instemming te geven onredelijk is, of
 - het voorgenomen besluit van de instelling gevergd wordt om zwaarwegende redenen.
 9. Een besluit zonder instemming van de cliëntenraad of toestemming van de LCvV is nietig wanneer de cliëntenraad tegenover de instelling daar schriftelijk een beroep op de nietigheid heeft gedaan.
 10. Een beroep op nietigheid van een besluit moet binnen een maand nadat de instelling het besluit aan de cliëntenraad heeft medegedeeld als bedoeld in lid 6, of bij gebreke van deze mededeling, de cliëntenraad is gebleken dat de instelling uitvoering of toepassing geeft aan haar besluit.

Toelichting

Wanneer er een centrale cliëntenraad is, kunnen instemmingsrechten, afhankelijk van de aard en de reikwijdte van het voorgenomen besluit en de gekozen verdeling in de medezeggenschapsregeling van de centrale cliëntenraad, worden uitgeoefend door de centrale cliëntenraad.

Lid 1 sub a

Met de klachtenregeling wordt verwezen naar de klachtenregeling als bedoeld in artikel 4.2.1, eerste lid, van de Jeugdwet.

Lid 1 sub b

Met de klachtenfunctionaris wordt verwezen naar de persoon als bedoeld in artikel 15 van de Wkkgz. Op dit moment geldt de Wkkgz niet voor jeugdzorgaanbieders, maar de Wmcz 2018 schrijft dit instemmingsrecht voor aan cliëntenraad en moet daarom in de regeling opgenomen worden.

Lid 1 sub i

De instelling en de cliëntenraad maken in dit verband aparte schriftelijke afspraken met betrekking tot de coach/ondersteuner en/of ambtelijk secretaris over:

- profiel en onafhankelijke positionering van de coach/ondersteuner en/of ambtelijk secretaris;*
- taken van de coach/ ondersteuner en/of ambtelijk secretaris;*
- aantal uren;*
- werving, selectie en aanstelling;*
- beoordeling functioneren;*
- schorsing en beëindiging dienstverband.*

Artikel 16 Ongevraagd adviesrecht

1. De cliëntenraad is bevoegd de instelling ongevraagd te adviseren over onderwerpen die voor de cliënten van belang zijn.
2. De instelling besluit zo spoedig mogelijk of zij een ongevraagd advies zal volgen. Voordat zij besluit om van het advies af te wijken overlegt zij eenmaal, voor zover dat redelijkerwijs mogelijk is, met de cliëntenraad.
3. Indien van het advies van de cliëntenraad wordt afgeweken en de cliëntenraad daar niet mee heeft ingestemd, deelt de instelling dit schriftelijk onder opgave van redenen mee aan de cliëntenraad.
4. Wanneer de instelling besluit zonder instemming van de cliëntenraad om een ongevraagd schriftelijk advies over een onderwerp als bedoeld in artikel 15, eerste lid van deze regeling niet of niet geheel uit te voeren, kan:

- a. de cliëntenraad de LCvV verzoeken om uit te spreken dat het advies toch dient te worden uitgevoerd, of
 - b. de instelling de LCvV verzoeken om het door de instelling genomen besluit te bevestigen.
5. Indien de instelling besluit om een ongevraagd schriftelijk advies niet of niet geheel uit te voeren wordt op verzoek van de instelling of de cliëntenraad door de LCvV getoetst of dit besluit redelijk is. Op basis van deze toets kan de LCvV besluiten om het verzoek in lid 4 onderdeel a of onderdeel b te honoreren.
6. Indien de LCvV besluit dat het advies geheel of voor een deel moet worden uitgevoerd, bepaalt de de LCvV wat uitgevoerd moet worden en wanneer daarmee een aanvang moet worden gemaakt.

Toelichting

Dit artikel regelt dat de cliëntenraad ongevraagd kan adviseren over alle onderwerpen die voor cliënten van belang zijn. Wanneer de cliëntenraad een advies geeft over een onderwerp dat valt onder het instemmingsrecht is een aparte procedure opgesteld, omdat het instemmingsrecht niet voorziet in eventuele situaties waar de cliëntenraad zelfstandig wil adviseren. Oftewel: in situaties waar geen instemmingsverzoek voorligt. De LCvV heeft een belangrijke rol in deze procedure, indien de raad van bestuur het advies niet – of niet in zijn geheel – wil opvolgen.

Artikel 17 Raad van Toezicht

1. De instelling legt in haar statuten vast dat de cliëntenraad in de gelegenheid wordt gesteld om een bindende voordracht te doen voor de benoeming van ten minste één lid van het toezichthoudend orgaan van de instelling.
2. De raad van toezicht of een afvaardiging van de raad van toezicht en de cliëntenraad overleggen ten minste één keer per jaar.
3. De raad van toezicht informeert de cliëntenraad ten minste één keer per jaar over hetgeen hij heeft gedaan met de inbreng van de cliëntenraad in het lid 2 genoemde overleg.

Toelichting

Op grond van de Wmcz 2018 (artikel 10) heeft de cliëntenraad een bindende voordracht voor ten minste één lid van het toezichthoudend orgaan van de instelling. Dit is doorgaans een raad van toezicht of raad van commissarissen. In het geval van meerdere cliëntenraden moeten afspraken gemaakt worden aan welke cliëntenraad dit voordrachtsrecht wordt toebedeeld. Doorgaans is dit de centrale cliëntenraad. In dat geval vervalt artikel 17 van deze modelregeling.

Artikel 18 Enquêterecht

De cliëntenraad kan een verzoek in het kader van het recht van enquête indienen bij het gerechtshof te Amsterdam. Dit is alleen mogelijk indien de instelling een rechtspersoon is als bedoeld in artikel 3 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Toelichting

De Wmcz 2018 geeft de cliëntenraad het enquêterecht. Dat houdt in dat de cliëntenraad bevoegd is om de rechter te vragen een onderzoek (een enquête) te laten doen naar de gang van zaken binnen de zorgorganisatie. De bevoegde rechter is in dit geval de Ondernemingskamer. Dat is een onderdeel van het gerechtshof in Amsterdam. Als uit zo'n onderzoek blijkt dat de instelling wanbeleid voert of heeft gevoerd, dan kan de Ondernemingskamer ingrijpende besluiten nemen. De Ondernemingskamer kan dan bijvoorbeeld besluiten van de instelling terugdraaien en bestuurders of leden van de raad van toezicht ontslaan.

Voordat de cliëntenraad een enquêteverzoek indient bij de Ondernemingskamer, moet hij eerst de instelling schriftelijk laten weten wat de aanleiding is om het verzoek in te dienen. Ook moet de cliëntenraad de instelling de tijd geven om die aanleiding te onderzoeken en eventueel maatregelen te nemen. Heeft de cliëntenraad dit niet gedaan, dan zal de Ondernemingskamer het verzoek niet in behandeling nemen.

Met ingang van 1 juli 2020 vervalt de verplichting om in de statuten het enquêterecht toe te kennen aan een orgaan dat de cliënten vertegenwoordigt (artikel 4 Besluit Wmcz 2018). Dit onderwerp is vanaf die datum immers wettelijk geregeld in de Wmcz 2018.

Alle cliëntenraden van een instelling behouden dit enquêterecht. Ook als er een centrale cliëntenraad is ingesteld.

Artikel 19 Geschillen en beroep

1. De LCvV heeft tot taak te bemiddelen en zo nodig een uitspraak te doen.
2. Degenen die de LCvV in stand houden, zorgen ervoor dat de cliëntenraad en de instelling de volgende handelingen kunnen uitvoeren:
 - a. de cliëntenraad in de volgende gevallen een geschil kan voorleggen aan de LCvV:
 - de uitvoering van artikel 3 lid 2 t/m 9, artikel 4 lid 2 t/m 4, artikel 5 lid 2 t/m 4, artikel 6, artikel 7, artikel 8 lid 1 t/m 5 en lid 8, artikel 9 lid 2 en 3 van de wet en;
 - de uitvoering van de medezeggenschapsregeling.
 - b. de cliëntenraad een verzoek tot het nemen van een beslissing als bedoeld in artikel 16 lid 4 van de regeling kan indienen bij de LCvV;
 - c. een representatief te achten delegatie van cliënten of hun vertegenwoordigers aan de commissie kan verzoeken een beslissing te nemen over de vraag of de instelling de cliëntenraad moet ontbinden.
 - d. een voor een locatie representatief te achten delegatie van cliënten of hun vertegenwoordigers kan aan de commissie een geschil voorleggen over de vraag of meerdere cliëntenraden moeten worden ingesteld.
 - e. de instelling over de volgende gevallen een geschil kan voorleggen aan de LCvV:
 - de uitvoering van artikel 3 lid 2 t/m 9, artikel 4 lid 2 t/m 4, artikel 5 lid 2 t/m 4, artikel 6, artikel 7, artikel 8 lid 1 t/m 5 en lid 8, artikel 9 lid 2 en 3 van de wet, en
 - de uitvoering van de medezeggenschapsregeling.
 - f. De instelling een verzoek tot het nemen van een beslissing als bedoeld in artikel 15 lid 6, 7 en 8, artikel 16 lid 4 en artikel 21 lid 6 van deze regeling kan indienen bij de LCvV.
3. Tijdens de procedure bij de LCvV wordt besluitvorming over of de uitvoering van het besluit voor maximaal drie maanden opgeschort.
4. Binnen drie maanden nadat de verzoekende partij op de hoogte is gesteld van de uitspraak of beslissing van de LCvV, kan beroep worden ingesteld bij de Ondernemingskamer bij het gerechtshof Amsterdam. De wederpartij wordt van het verzoek op de hoogte gesteld.
5. Wanneer de termijn van drie maanden, als bedoeld in lid 4, is verlopen kan de cliëntenraad of de representatief te achten delegatie van cliënten of hun

vertegenwoordigers de Ondernemingskamer schriftelijk verzoeken dat de instelling de uitspraak van de LCvV naleeft.

6. Verzoeker, als bedoeld in lid 5, is niet-ontvankelijk indien hij niet vooraf schriftelijk aan de instelling heeft verzocht om te handelen hetgeen in het verzoekschrift is neergelegd en deze daarbij niet een redelijke termijn heeft gegeven.
7. Tegen een uitspraak van de Ondernemingskamer kan geen beroep of cassatie worden ingesteld.

Toelichting

Het kan voorkomen dat de cliëntenraad en de instelling een verschil van mening hebben over de inhoud en/of interpretatie van de medezeggenschapsregeling of dat deze niet wordt nageleefd. Zowel de raad van bestuur als de cliëntenraad kunnen een geschil voorleggen aan de LCvV (artikel 14 lid 3 sub a, b en c Wmcz 2018). Dit geschil kan gaan over:

- het opstellen van de medezeggenschapsregeling (artikel 3 lid 2);*
- de uitvoering van de medezeggenschapsregeling;*
- de afspraken over de betrokkenheid van de cliëntenraad bij de voorbereiding van een besluit (artikel 3 lid 3);*
- het instellen van meerdere cliëntenraden bij een instelling die daartoe verplicht is (artikel 3 lid 4);*
- het instellen van een centrale cliëntenraad (artikel 3 lid 5);*
- de verdeling van de bevoegdheden tussen cliëntenraden (artikel 3 lid 6);*
- de wijze van (begrijpelijke) informatieverstrekking aan de cliëntenraad (artikel 3 lid 7);*
- de wijze van openbaarmaking van vacatures in de cliëntenraad (artikel 3 lid 8);*
- het vrijwillig in stand houden van een cliëntenraad (artikel 4 lid 2);*
- de rechten en bevoegdheden van een vrijwillige cliëntenraad (artikel 4 lid 3);*
- de ontbinding van een vrijwillige cliëntenraad (artikel 4 lid 4);*
- de wijze waarop de cliëntenraad wensen en meningen van de achterban inventariseert en de achterban over zijn werkzaamheden informeert (artikel 5 lid 2);*

- *de wijze waarop de instelling de cliëntenraad in bovenstaande faciliteert (artikel 5 lid 3);*
- *de wijze waarop de cliëntenraad de resultaten van de inspraak meeneemt in zijn werkzaamheden en de wijze waarop hij de achterban hierover informeert (artikel 5 lid 4);*
- *het door de instelling verstrekken van alle inlichtingen en gegevens die de cliëntenraad redelijkerwijs nodig heeft (artikel 6 lid 1);*
- *het gebruik van benodigde voorzieningen, het recht op scholing en ondersteuning, de vergoeding van kosten en besteding van middelen (artikel 6 lid 2, 3 en 4);*
- *het vergoeden van kosten die worden gemaakt door de cliëntenraad bij rechtsgedingen (artikel 6 lid 5);*
- *de toepassing van het adviesrecht (artikel 7);*
- *de toepassing van het instemmingsrecht (artikel 8 lid 1 t/m 5 en 8);*
- *de toepassing van het ongevraagd adviesrecht (artikel 9 lid 2 en 3).*

Lid 3

De opschorting is in het model opgenomen, zodat beide partijen niet voor een voldongen feit komen te staan als het geschil bij de LCvV wordt behandeld. Door het opschorten kan de LCvV neutraal het geschil onderzoeken en een uitspraak doen over de situatie zoals die was op het moment dat het geschil werd voorgelegd.

Hoofdstuk 2 Bijzondere situaties

Artikel 20 Vrijwillige cliëntenraad

Bij instellingen waar cliënten ten minste een etmaal kunnen verblijven alsmede bij instellingen die zorg verlenen, zoals bedoeld in Besluit Wmcz 2018 artikel 3, verlenen:

1. De instelling kan de cliëntenraad ontbinden indien het aantal jeugd- en gezinsprofessionals onder de 10 daalt.

Bij overige instellingen:

2. De instelling kan de cliëntenraad ontbinden indien het aantal jeugd- en gezinsprofessionals onder de 25 daalt.

3. Indien de situatie zoals bedoeld in het eerste of tweede lid zich voordoet, kan de instelling besluiten of zij de cliëntenraad vrijwillig in stand zal houden. Voor de samenstelling van de vrijwillige cliëntenraad zijn de artikelen 4 tot en met 9 van deze regeling van toepassing.
4. Voor de vrijwillige cliëntenraad geldt dat de volgende artikelen ook van toepassing zijn:
 - artikel 3 lid 2 en 6 van de wet;
 - artikel 14 van de wet, en
 - artikel 15 van de wet.
5. In overleg met de cliënten legt de instelling vast over welke onderwerpen de vrijwillige cliëntenraad medezeggenschap heeft en op welke wijze de medezeggenschap geregeld is.
6. De instelling kan de vrijwillige cliëntenraad op grond van een belangrijke wijziging van de omstandigheden ontbinden. Voor ontbinding geldt artikel 21 van deze regeling.
7. Voor een besluit tot ontbinding brengt de instelling dit besluit schriftelijk of elektronisch onder de aandacht van de cliëntenraad, de cliënten en hun vertegenwoordigers. Wanneer de instelling dit verzoek heeft gedaan, blijft de huidige cliëntenraad vanaf de mededeling nog drie maanden in stand.
8. Indien de medezeggenschapsregeling wordt vastgesteld of gewijzigd en er geen cliëntenraad is ingesteld of functioneert, is instemming nodig van een representatief te achten delegatie van cliënten of hun vertegenwoordigers dan wel van een representatief te achten organisatie van cliënten.

Toelichting

Lid 1

Het Besluit Wmcz 2018 regelt welke vormen van zorg uitgezonderd zijn van de Wmcz of juist eerder een cliëntenraad moeten instellen. Dat zijn: persoonlijke verzorging, begeleiding of verpleging als bedoeld in artikel 3.1 eerste lid, onderdeel b van de Wet langdurige zorg of artikel 2.10 van het Besluit zorgverzekering, en zorg door medisch specialisten.

Lid 2

De samenstelling van de vrijwillige cliëntenraad geschiedt op dezelfde manier als bij een reguliere cliëntenraad.

Lid 4

De vrijwillige cliëntenraad heeft dezelfde taakopvatting en advies- en instemmingsrechten als een reguliere cliëntenraad.

Artikel 21 Ontbinden cliëntenraad

1. De instelling kan de cliëntenraad ontbinden, indien de cliëntenraad structureel tekortschiet in de behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de cliënten van de instelling.
2. Voor het ontbinden van de cliëntenraad vraagt de instelling de cliëntenraad om instemming.
3. De instelling doet dit verzoek schriftelijk en met redenen omkleed op zo een moment dat de cliëntenraad voldoende tijd heeft om zich een goed oordeel te vormen.
4. Wanneer de cliëntenraad van plan is niet in te stemmen, overlegt hij ten minste eenmaal met de instelling. Wanneer de cliëntenraad na het overleg nog steeds niet wil instemmen, laat hij dit de instelling zo snel mogelijk weten.
5. De instelling geeft zo snel mogelijk haar reactie op de mededeling, als bedoeld in het vierde lid, van de cliëntenraad.
6. Wanneer de cliëntenraad:
 - zijn instemming niet geeft of;
 - zich niet houdt aan de verplichting tot overleg of;
 - zijn mededeling om niet in te stemmen niet zo snel mogelijk en schriftelijk heeft gedaankan de instelling de LCvV vragen om toestemming voor de ontbinding van de cliëntenraad.
7. Wanneer een representatief te achten delegatie van cliënten of hun vertegenwoordigers vraagt om de cliëntenraad te ontbinden en zowel de instelling als de cliëntenraad medewerking weigeren om de cliëntenraad te ontbinden, dan kan de LCvV op verzoek van deze delegatie uitspreken dat de instelling de cliëntenraad dient te ontbinden.

8. De LCvV zal alleen toestemming zoals bedoeld in het zesde en zevende lid geven indien er rederlijkerwijs geen andere oplossing is dan ontbinding van de cliëntenraad en de cliëntenraad structureel tekortschiet in de behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de cliënten wier belangen hij dient te behartigen.

Toelichting

De ontbinding van een cliëntenraad is een bijzondere situatie, daarom wordt de procedure in hoofdstuk twee besproken. Bij de ontbinding van een cliëntenraad is instemming van de cliëntenraad zelf nodig. Er wordt rekening gehouden met het feit dat dit niet vaak zal gebeuren. Daarom heeft de LCvV hier een rol gekregen.

Artikel 22 Geen cliëntenraad

1. De betrokken delegatie wordt voor de toepassing van artikel 8 lid 3 t/m 7, artikel 14 lid 1, 3, 4, 8 en 10 van de wet, aangemerkt als cliëntenraad voor zover het besluiten betreft omtrent de medezeggenschapsregeling.

Hoofdstuk 3 Slotbepalingen

Artikel 23 Wijziging en inwerkingtreding

1. De instelling brengt de medezeggenschapsregeling en een wijziging daarvan op een geschikte manier onder de aandacht van cliënten en hun vertegenwoordigers.
2. Deze medezeggenschapsregeling hangt samen met de medezeggenschapsregeling voor de centrale cliëntenraad.
3. In gevallen waarin deze regeling niet voorziet beslist de instelling in de geest van de medezeggenschapsregeling.
4. De instelling kan de medezeggenschapsregeling wijzigen. Daarvoor vraagt zij de instemming van de cliëntenraad. Wanneer de cliëntenraad niet wil instemmen met de wijziging kan de instelling de LCvV toestemming vragen om de regeling te wijzigen of hij kan de voorgestelde wijziging intrekken.
5. De medezeggenschapsregeling wordt twee jaar na de dag van ondertekening geëvalueerd op actualiteit, effectiviteit en wenselijkheid. Deze evaluatie vindt plaats in samenwerking tussen instelling en cliëntenraad.
6. De medezeggenschapsregeling gaat in op de dag van ondertekening.

Toelichting

Lid 1

De instelling is verplicht om de wijze van medezeggenschap te communiceren aan de achterban van de cliëntenraad.

Lid 3

Dit besluit volgt de lijn (of geest) van de medezeggenschapsregeling, waarop een cliëntenraad instemmingsrecht heeft.

Lid 5

Vaak wordt vergeten dat ook de medezeggenschap soms een evaluatie nodig heeft. Daarom is deze evaluatie nadrukkelijk in de regeling opgenomen.

Aldus vastgesteld en ondertekend op **[datum invullen]** te **[plaats invullen]**.

Namens de instelling:

.....

Namens de cliëntenraad:

.....